

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

AZ ÖNKORMÁNYZATI KÖLTSÉGVETÉS SZERKEZETE

DR. LADOS MIHÁLY

*Széchenyi István Egyetem – Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar
Regionális-tudományi és Közpolitikai Tanszék*

S z é c h e n y i I s t v á n E g y e t e m

Közszolgálati alapszak

© **Dr. Lados Mihály**

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

VÁZLAT

- 1. A költségvetés bevételei*
- 2. Támogatások*
- 3. Megosztott bevételek*
- 4. Kiadások*

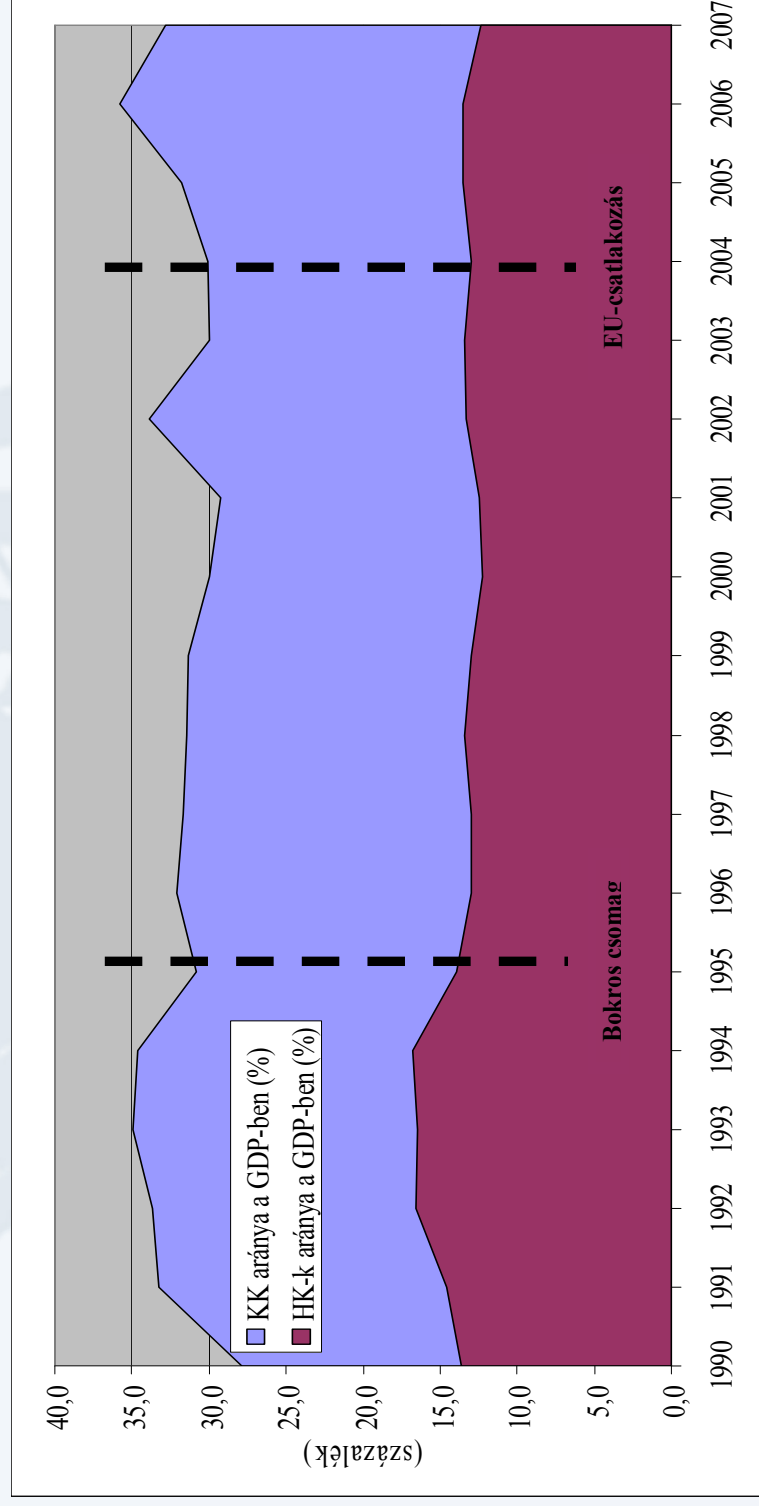
SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM

KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

KORMÁNYZATI KIADÁSOK ARÁNYA A GDP-BEN, 1990-2007

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
GDP - Mrd Ft (reál, 1990=100)	2.308,4	1.850,6	1.775,2	1.744,4	1.806,2	1.812,1	1.800,4	1.885,4	1.948,3	2.000,5	2.163,4	2.236,1	2.389,3	2.515,8	2.576,7	2.646,1	2.749,3	2.743,3
KK aránya a GDP-ben (%)	27,82	33,25	33,66	34,97	34,66	30,80	32,04	31,65	31,49	31,30	29,93	29,28	33,92	29,94	30,11	31,77	35,79	32,77
HK-k aránya a GDP-ben (%)	13,65	14,59	16,53	16,43	16,75	13,92	12,95	12,94	13,38	12,95	12,20	12,46	13,31	13,38	12,98	13,48	13,49	12,34

Forrás: Magyar Statisztikai Évkönyvek 1994-2005 és www.pmi.gov.hu alapján Lados M. számítása

Szerkesztette: Lados M.

© Dr. Lados Mihály

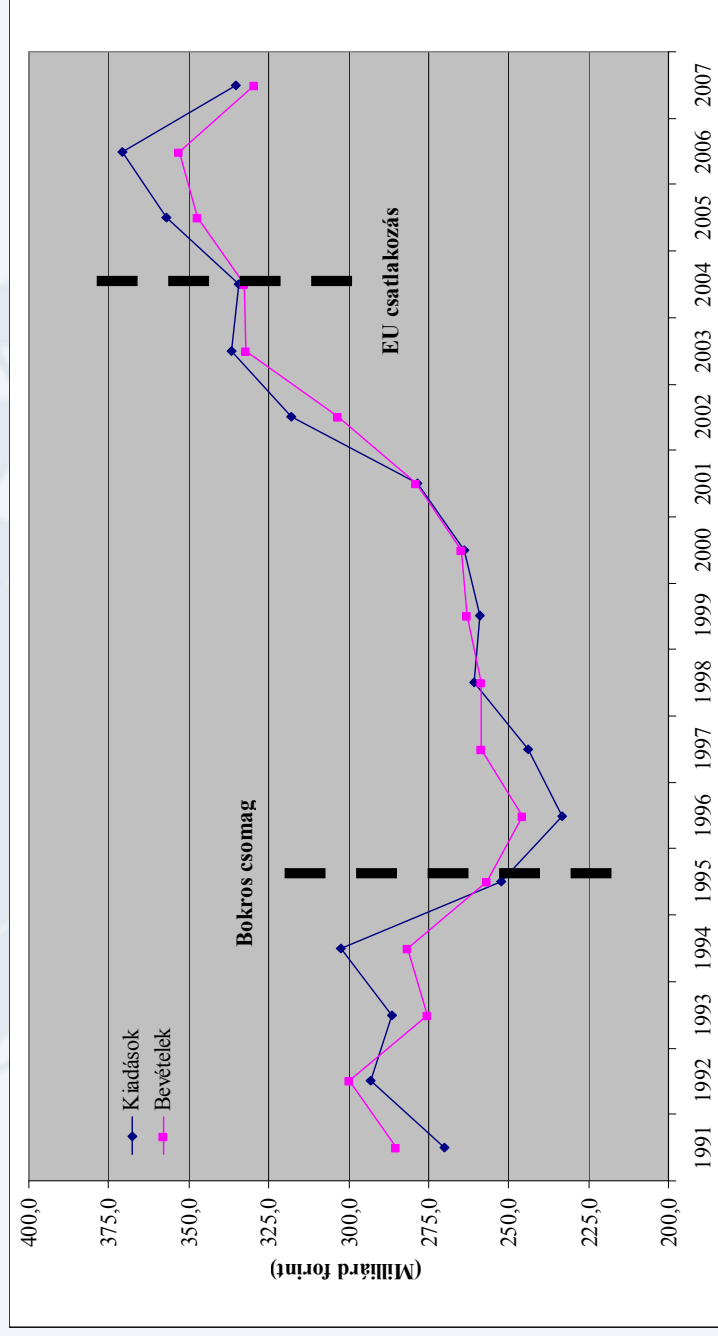

**AZ ÖNKORMÁNYZATOK KONSZOLIDÁLT MÉRLEGE GFS RENDSZERBEN
(MRD FT; ÖSSZEHASONLÍTÓ ÁRON: 1990 = 100)**

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Kiadások	270,0	293,0	286,6	302,5	252,3	233,1	243,9	260,6	259,1	264,0	278,6	317,9	336,5	334,5	356,8	370,9	335,3
Bevételek	285,2	299,6	275,4	281,6	257,0	245,6	258,6	258,8	263,1	264,8	278,8	303,3	332,3	332,5	347,1	352,8	329,6
Hiány	15,1	6,6	-11,2	-20,9	4,7	12,5	14,7	-1,8	4,0	0,8	0,2	-14,6	-4,2	-2,0	-9,8	-18,1	-5,7

* GFS rendszerben

Forrás: www.pm.gov.hu alapján Lados M. számítása

Szerkesztette: Lados M.

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

AZ ÖNKORMÁNYZATI FINANSZÍROZÁS ÁLTALÁNOS KONCEPCIÓJA

HASZNÁLATI DÍJAK

HA A HELYI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK
IGÉNYBEVÉTELENEK MÉRÉSE LEHETSÉGES
(PL. VEZETÉKES VIZELLÁTÁS)

HELYI ADÓK

HA A HELYI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK
IGÉNYBEVÉTELENEK MÉRÉSE NEM
LEHETSÉGES (PL. KÖZVILÁGÍTÁS)

KORMÁNYZATI TRANSZFEREK

- A) HA A HELYI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK HASZNÁT
TÖBB ÖNKORMÁNYZAT LAKÓI ÉLVEZIK
- B) TELEPÜLÉSI KÜLÖNBSEGEK KIEGYENLÍTÉSE

HITELEK

NAGY ÉRTEKŰ TŐKEBERUHÁZÁSOK ESETÉN

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

AZ ÖNKORMÁNYZATOK BEVÉTELEINEK MEGOSZLÁSA, 1991-2007 (%)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Saját bevételek	19,7	23,2	25,3	26,1	29,0	33,7	38,9	35,5	37,1	39,0	38,3	36,1	33,6	35,0	35,4	36,8	36,0
ebből: intézményi működési bevételek	10,9	10,8	10,0	9,8	9,7	10,1	10,8	13,2	12,6	12,0	11,0	10,9	9,4	9,9	9,2	8,6	8,7
saját folyó bevételek	2,5	3,4	2,7	1,7	2,5	2,9	3,2	3,3	3,3	3,6	3,7	3,3	3,6	3,9	4,0	3,8	3,5
helyi adók	2,5	3,4	4,7	4,7	5,7	8,3	9,3	10,4	12,9	13,0	13,4	12,8	12,4	13,3	13,2	13,8	15,7
felhalmozási	3,9	5,5	7,9	9,9	11,1	12,3	15,3	8,6	8,3	10,6	10,1	9,0	8,2	7,9	9,0	10,5	10,2
Átengedett bevételek	12,2	13,0	8,8	8,7	11,7	11,2	12,0	13,5	13,3	15,0	15,2	15,1	16,8	18,2	16,3	15,8	16,6
ebből: SZIA	12,2	12,5	8,4	8,4	11,4	10,5	11,4	12,8	12,4	14,2	14,4	14,4	15,6	16,5	14,6	14,2	14,8
Állami hozzájárulások és támogatások	67,1	61,0	61,2	57,4	55,6	51,5	46,0	45,5	45,7	41,4	40,5	41,7	44,6	42,7	43,4	40,6	38,4
ebből: normatív támogatások	38,4	33,8	35,7	28,8	28,4	24,1	21,6	19,4	20,6	19,4	18,9	17,5	23,6	22,7	22,1	19,0	17,1
beruházási támogatások	5,3	5,6	5,5	7,3	4,9	4,0	4,7	5,4	6,2	6,0	6,5	6,9	5,8	5,9	6,9	9,0	2,3
társadalom-biztosítás	17,4	16,1	15,8	16,1	15,5	15,4	14,0	13,6	13,7	13,5	12,6	13,2	14,4	13,5	12,8	11,9	11,1
Egyéb	1,0	2,8	4,7	7,8	3,7	3,5	3,0	5,5	3,9	4,5	6,0	7,1	5,0	4,1	4,9	6,9	9,0
ebből: hitel/kötvény	0,3	0,8	3,1	5,9	2,4	1,5	1,5	3,7	1,3	1,4	2,2	3,4	2,4	2,7	3,1	4,7	2,3
Tárgyévi bevétel összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Tárgyévi bevétel összesen (Mrd Ft)	386,5	502,3	581,3	730,3	819,2	963,2	1194,2	1397,4	1541,9	1710,9	1989,0	2316,1	2598,7	2761,2	3010,3	3245,1	3350,0

Forrás: Varga (2004), www.pm.gov.hu, www.allamkinstar.gov.hu alapján szerkesztette Laos M.

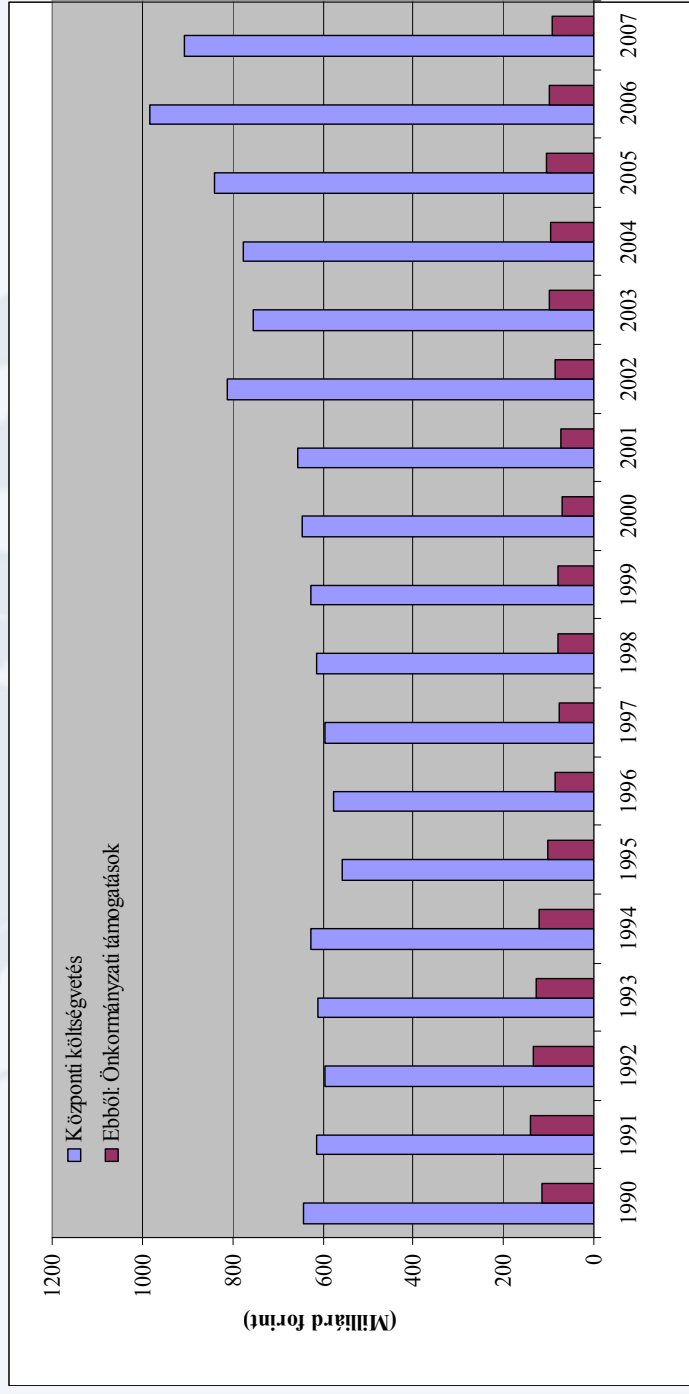
© Dr. Laos Mihály

**AZ ÖNKORMÁNYZATI TÁMOGATÁSOK SÚLYA A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSben,
1990-2007 (MRD FT, ÖSSZEHASONLÍTÓ ÁRON: 1990 = 100)**

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Központi költségvetés	642	615	596	610	626	558	577	597	614	626	648	655	810	753	776	841	983	908
Ebből: Önkormányzati támogatások	113	141	132	126	120	103	85	77	78	79	69	75	86	100	96	106	100	92
Önkormányzati támogatások aránya a központi költségvetésben (%)	17,6	23,0	22,2	20,7	19,2	18,5	14,8	12,9	12,8	12,6	10,6	11,4	10,6	13,2	12,3	12,6	10,2	10,1

Forrás: Magyar statisztikai évkönyvek 1994–2005 évi kötetei és www.pm.gov.hu alapján a szerző számítása

A KORMÁNYZATI TRANSZFEREK MEGOSZLÁSA (1991-2007, %)

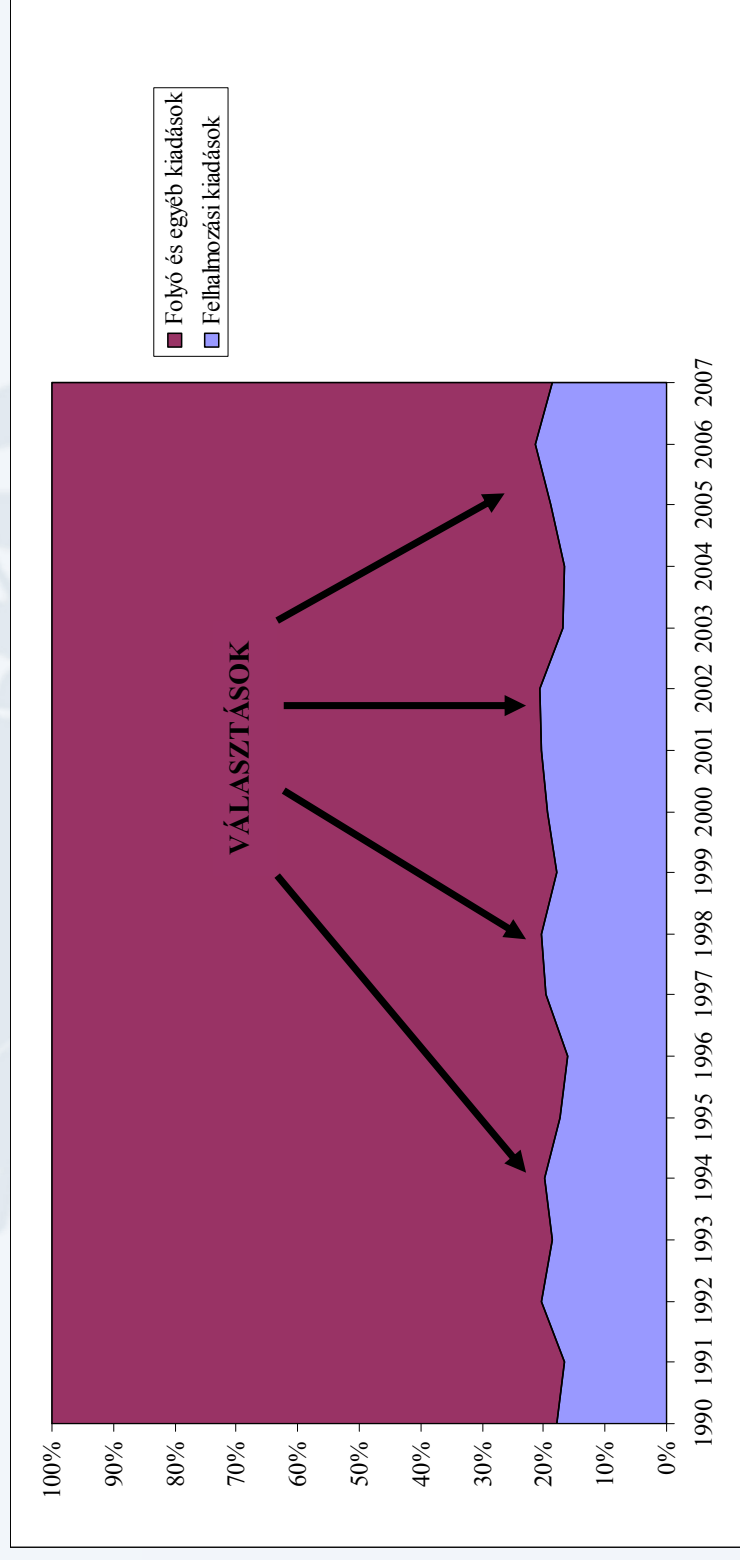
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
<i>Átengedett bevételek</i>	14,4	16,3	11,8	11,9	16,3	16,8	19,2	20,9	20,4	24,0	24,5	23,7	25,0	27,2	24,4	24,1	29,0
<i>Normatív támogatások</i>	45,5	42,5	47,7	39,3	39,3	36,0	34,4	30,1	31,6	31,1	30,4	27,5	35,1	33,9	33,2	29,1	29,8
<i>Egyéb kormányzati transzferek</i>	12,9	12,4	10,3	14,9	14,4	14,8	12,1	15,0	13,1	9,0	10,8	14,6	7,8	7,8	10,7	11,8	15,0
<i>Társadalombiztosítás</i>	20,5	20,2	21,1	21,9	21,5	23,1	22,4	21,1	21,1	21,6	20,2	20,7	21,4	20,3	19,2	18,2	19,4
<i>ÁHT-n belüli egyéb transzferek</i>	0,5	1,6	1,7	2,1	1,8	3,3	4,5	4,5	4,3	4,6	3,7	2,7	2,1	1,9	2,0	3,0	2,8
<i>Beruházási támogatások</i>	6,2	7,0	7,4	10,0	6,7	6,0	7,5	8,4	9,5	9,7	10,5	10,9	8,6	8,8	10,4	13,8	4,0
Kormányzati transzferek összesen	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

A felhalmozási kiadások aránya az önkormányzati költségvetésekben*, 1990–2007 (%)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Felhalmozási kiadások	17,8	16,7	20,3	18,6	19,8	17,4	16,1	19,6	20,3	17,7	19,4	20,3	20,6	16,9	16,7	18,9	21,2	18,6
Folyó és egyéb kiadások	82,2	83,3	79,7	81,4	80,2	82,6	83,9	80,4	79,7	82,3	80,6	79,7	79,4	83,1	83,3	81,1	78,8	81,4
Összesen	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

* GFS rendszerben

Forrás: www.pm.gov.hu alapján szerkesztette Lados M.

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

AZ SZJA JELLEMZŐI, 1988-2007

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
GDP (folyó áron, mrd Ft)	1 440,4	1 722,8	2 308,4	2 498,0	2 935,1	3 548,3	4 64,8	5 14,0	6 93,9	8 540,7
<i>Személyi jövedelemadó (SZJA - mrd Ft)</i>	74,5	94,0	126,0	163,2	204,3	267,5	281,3	357,0	447,7	499,7
<i>SZJA aránya a GDP-ben (%)</i>	5,2	5,5	5,5	6,5	7,0	7,3	6,4	6,4	6,5	5,9
Adósávok és adókulcsok száma (db)	9	8	5	7	4	4	6	6	6	6
Legacsonyabb adókulcs (%)	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	20%	20%
Legmagasabb adókulcs (%)	60%	56%	50%	50%	40%	40%	44%	44%	48%	42%
Legmagasabb adósáv alsó határa (eFt)*	600	600	500	500	500	500	550	550	900	1100
Legmagasabb adósáv alsó határa (eFt)**	905	773	500	370	301	246	228	178	235	243
<i>Átlagos adóterhelés (%)</i>	16,58	18,25	18,54	19,89	18,62	21,83	23,62	21,83
CPI (1990=100%)	0,663	0,776	1,000	1,350	1,661	2,034	2,417	3,098	3,829	4,530
SZJA átengedés aránya (%)	-	-	100	50	50	30	30	29+6	25+11	22+16
Átengedett SZJA (folyó áron, mrd Ft)***	-	-	74,5	47,0	63,0	49,0	61,3	93,6	101,3	135,7
Ebből: SZJA helyben maradó része			74,5	47,0	63,0	49,0	61,3	77,6	70,3	78,5

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
GDP (folyó áron, mrd Ft)	10 087,4	11 393,5	13 172,3	14 849,8	16 915,3	18 35,7	20 712,3	22 026,8	23 753,0	25 405,8
<i>Személyi jövedelemadó (SZJA - mrd Ft)</i>	605,8	716,3	834,9	1 012,8	1 139,3	1 099,8	1 151,9	1 211,0	1 427,7	..
<i>SZJA aránya a GDP-ben (%)</i>	6,0	6,3	6,3	6,8	6,7	5,8	5,6	5,5	6,0	..
Adósávok és adókulcsok száma (db)	6	3	3	3	3	3	3	2	2	2
Legacsonyabb adókulcs (%)	20%	20%	20%	20%	20%	20%	18%	18%	18%	18%
Legmagasabb adókulcs (%)	42%	40%	40%	40%	40%	40%	38%	38%	36%	36%
Legmagasabb adósáv alsó határa (eFt)*	1 100	1 000	1 000	1 050	1 200	1 350	1 500	1 500	1 550	1 700
Legmagasabb adósáv alsó határa (eFt)**	212	176	160	154	167	179	187	180	179	184
<i>Átlagos adóterhelés (%)</i>	22,43	22,50	24,03
CPI (1990=100%)	5,178	5,695	6,254	6,829	7,191	7,529	8,041	8,330	8,655	9,261
SZJA átengedés aránya (%)	20+20	15+25	5+35	5+35	5+35	10+30	10+30	10+30	8+32	8+32
Átengedett SZJA (folyó áron, mrd Ft)***	179,1	199,9	242,3	286,4	333,0	405,4	455,7	439,9	460,7	494,3
Ebből: SZJA helyben maradó része	89,5	74,9	30,3	35,8	41,7	101,3	113,9	116,4	92,1	98,9

* folyó áron, ** összehasonlító áron 1990 = 100, *** 2007 = tervezett

Forrás: KSH évkönyvek, www.bm.gov.hu, www.pm.gov.hu, www.allamkinestar.gov.hu és www.apeth.hu alapján Lados M. szerkesztése

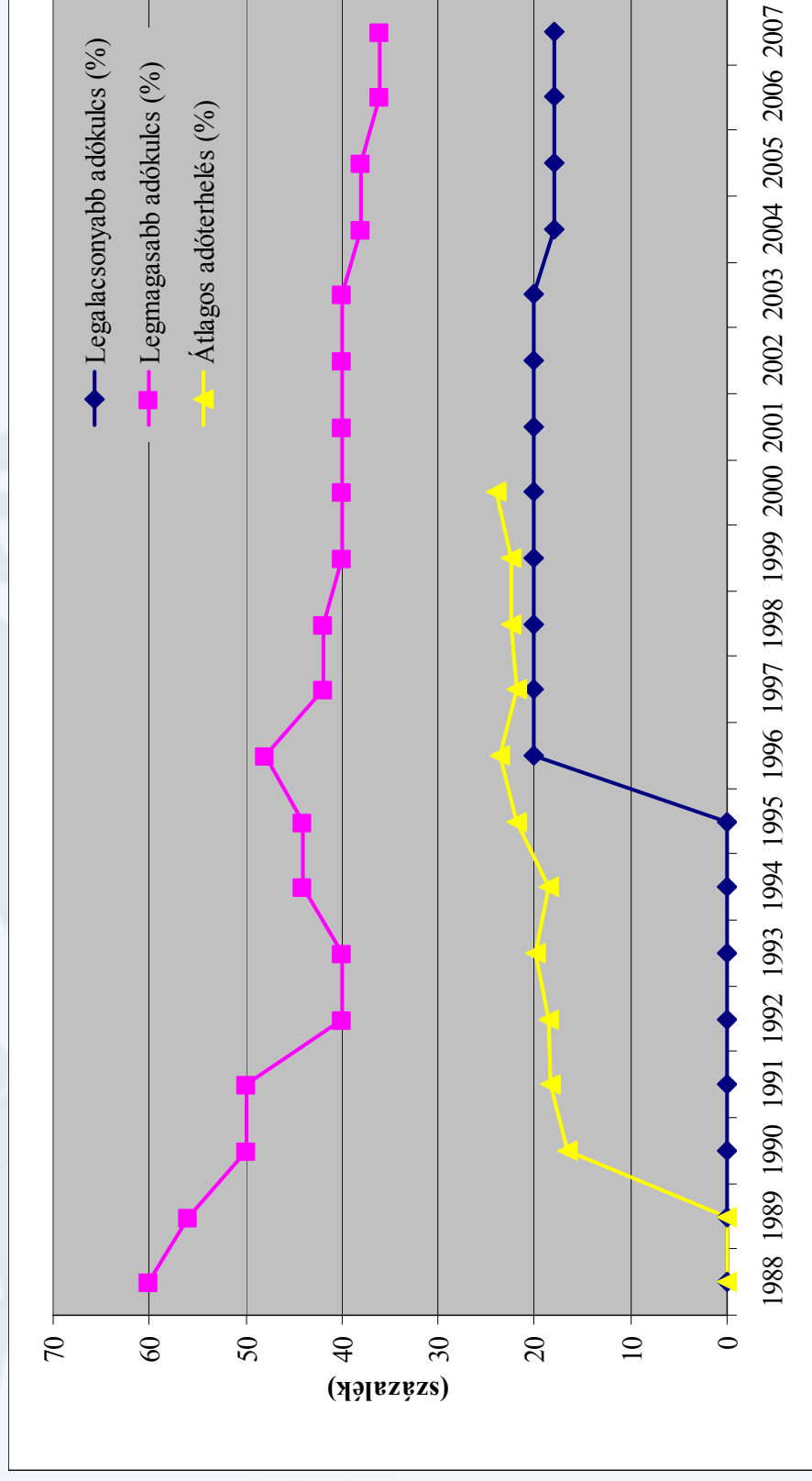

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM

KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

SZJA MAXIMÁLIS ÉS MINIMÁLIS ADÓKULCS, ÁTLAGOS ADÓTERHELÉS, 1988-2007 (%)

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
Legacsonyabb adókulcs (%)	0	0	0	0	0	0	0	0	20	20	20	20	20	20	20	20	18	18	18	18	
Legmagasabb adókulcs (%)	60	56	50	50	40	40	44	44	48	42	42	40	40	40	40	40	38	38	36	36	
Átlagos adóterhelés (%)	16,58	18,25	18,54	19,89	18,62	21,83	23,62	21,83	22,43	22,50	24,03

Forrás: www.apch.hu és Pénzügyminisztérium alapján Lados M. szerkesztése

© Dr. Lados Mihály

AZ EGY FŐRE JUTÓ SZJA POTENCIÁL KÜLÖNBΣÉGEI, 1988-2000

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Legmagasabb fajlagos SZJA befizetéssel rendelkező település (E Ft/fő)	14,9	20,8	26,6	37,8	41,7	58,8	67,8	87,4	113,7	138,6	150,5	200,5	328,4
Budapest (E Ft/fő)	12,6	17,1	22,0	29,1	36,6	43,9	50,6	63,0	78,7	87,6	109,8	134,4	157,8
Vidék átlaga (E Ft/fő)	5,3	7,0	9,6	12,4	15,5	19,0	21,4	27,6	34,9	39,3	48,8	56,2	68,4
Legmagasabb érték/vidéki átlag	2.8 szoros	3.0 szoros	2.8 szoros	3.0 szoros	2.7 szetes	3.1 szetes	3.2 szetes	3.2 szetes	3.3 szoros	3,5 szötös	3,1 szetes	3,6 szoros	4,8 szoros
1.000 Ft/fő SZJA alatti települések száma	65	32	11	8	7	3	4	3	1	2	1	-	-
10.000 Ft/fő SZJA alatti települések száma	3,066	3,013	2,848	2,539	2,026	1,417	1,205	711	396	252	172	101	52
Vidéki átlag alatti települések száma	2,755	2,792	2,804	2,810	2,844	2,849	2,863	2,799	2,808	2,776	2,819	1,785	2,747
Vidéki átlag alatti települések aránya (%)	89.4	90.5	90.7	91.0	90.7	90.9	91.0	89.5	89.7	88.7	89.9	88.9	87.6

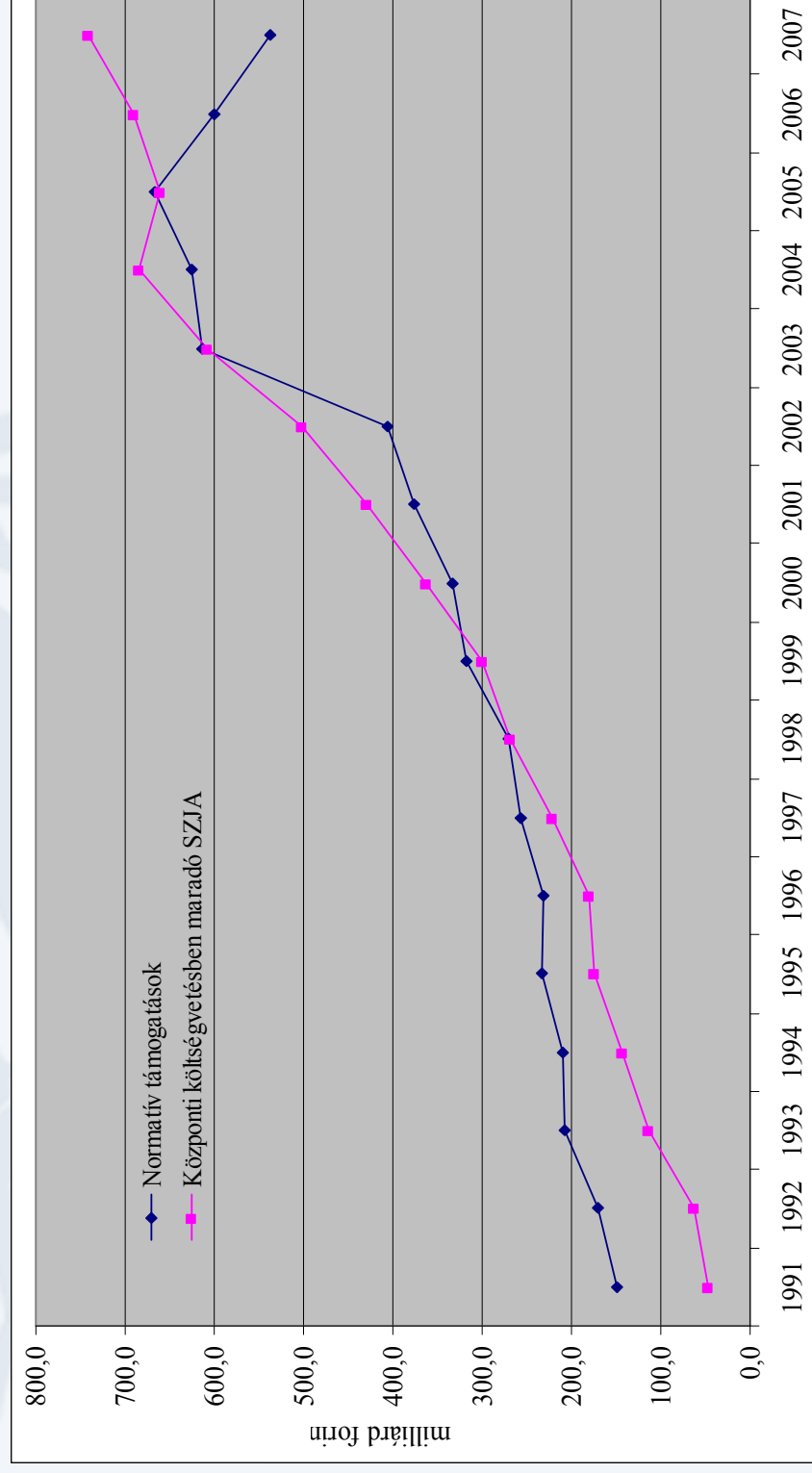
Forrás: PM adatközlés alapján saját számítás

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

A NORMATÍV TÁMOGATÁSOK SZJA FEDEZETE, 1991-2007 (MRD FT)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Normatív támogatások	148,5	169,8	207,5	210,6	232,7	231,7	257,7	270,6	317,3	332,7	375,8	405,3	613,6	625,6	666,4	600,7	536,5
Központi költségvetésben maradó SZJA	47,0	63,0	114,2	143,0	173,9	180,0	221,3	268,6	299,8	363,5	430,0	501,9	607,3	683,6	659,9	691,1	741,4
Normatív támogatások SZJA fedezete (%)	31,7	37,1	55,0	67,9	74,7	77,7	85,9	99,3	94,5	109,2	114,4	123,8	99,0	109,3	99,0	115,1	138,2

Forrás: www.apeh.hu és Pénzügyminisztérium alapján Lados M. szerkesztése

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM

KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

HELYI ÖNKORMÁNYZATOK FELADATAI MEGYARORSZÁGON I

	Összes önk.	Városok	Megyék
I. KÖZOKTATÁS			
- Óvoda	K	K	
- Általános iskola	K	K	K
- Középiskola		Ö	K
- Szakképzés		Ö	K
- Fogyatékosok iskolája		Ö	K
II. SZOCIÁLIS ELLÁTÁS			
- Bölcsőde	Ö	Ö	
- Idős emberek otthoni gondozása	K	K	
- Időotthonok	K	K	
- Fogyatékos otthonok		Ö	K
- Speciális szociális ellátások (pl. hajléktalanok)		Ö	
- Szociális lakások		Ö	
III. EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS			
- Alap egészségügyi ellátás	K	K	K
- Kórházi ellátás		Ö	
IV. KULTÚRA, SZABADIDŐ, SPORT			
- Könyvtár	Ö	Ö	K
- Kulturális központ	Ö	Ö	K
- Színház	Ö	Ö	K
- Múzeum	Ö	Ö	K
- Közparkok	Ö	Ö	
- Szabadidő, sport	Ö	Ö	

K – kötelező feladatok; Ö – önként vállalt feladatok.

Forrás: Gadóczi, Lados és tsai (2003)

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM

KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

HELYI ÖNKORMÁNYZATOK FELADATAI MAGYARORSZÁGON 2

	Összes önk.	Városok	Megyék
V. KÖZMŰVEK <ul style="list-style-type: none">- Egészséges ivóvíz biztosítása- Csatorna- Központi fűtés	K K	K K Ö	
VI. KÖRNYEZET, KÖZEGÉSZSÉGÜGY <ul style="list-style-type: none">- Temetők- Kommunális hulladék gyűjtése- Kommunális hulladék kezelése- Környezetvédelem- Úttisztítás	K K K Ö Ö	K K K Ö Ö	
VII. KÖZLEKEDÉS <ul style="list-style-type: none">- Útfenntartás- Közvilágítás- Helyi tömegközlekedés	K K	K K Ö	
VIII. VÁROSFEJLESZTÉS <ul style="list-style-type: none">- Rendezési terv (Szerkezeti terv)- Helyi gazdaságfejlesztés (turizmussal együtt)- Területi tervezés	Ö Ö	K Ö	K
IX. ÁLTALÁNOS IGAZGATÁS <ul style="list-style-type: none">- Nemzetiségi kisebbségek védelme- Közigazgatási funkciók (pl. engedélyek kiadása)- Tűzoltóság- Polgárvédelem	K Ö Ö Ö	K Ö Ö Ö	

K – kötelező feladatok; Ö – önként vállalt feladatok.

Forrás: Gadóczi, Lados et al (2003)

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

© *Dr. Lados Mihály*

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Dr. Lados Mihály

tudományos főmunkatárs, intézetigazgató

MTA RKK Nyugat-magyarországi Tudományos Intézet
9022 Győr, Liszt F. u. 10. Tel.: 96/516-570
E-mail: ladosm@rkk.hu